

Voorwoord

Kopenhagen, december 2009

Neen, ik was er niet bij.

Maar bij het schrijven van dit voorwoord kijk ik nog reikhalzend uit naar een positief resultaat van de VN klimaatconferentie waar onze wereldleiders verwacht worden een nieuw klimaatplan op te stellen.

Gaan ze de moed hebben om concrete en bindende acties vast te leggen om

- de verdere verhoging van de CO2-uitstoot te stoppen (of beter: de uitstoot terug te dringen)?
- een maximale temperatuursverhoging vast te leggen (gemakkelijker gezegd dan gedaan, want niemand weet hoe de natuur in de komende jaren gaat reageren op de nefaste invloeden van de mensheid op onze groene planeet)?
- miljarden euro's te reserveren om aan deze klimaatproblemen te werken?
- een grondige herziening van de principes van de wereldeconomie te starten?

Ik wens het van harte.

Ik wens ook dat we in 2010 komen tot correcte instandhoudingdoelstellingen voor onze natura2000-gebieden waardoor we hopelijk de achteruitgang van de biodiversiteit in Vlaanderen kunnen stoppen.

Ik wens onze Meanderland-afdelingen vele nieuwe leden toe, zodat ze een stukje kunnen bijdragen aan de Natuurpunt-doelstelling om in 2011 de kaap van 100.000 leden te bereiken.

Ik wens alle vrijwilligers in onze Meanderland-afdelingen veel succes en een goede samenwerking toe tijdens hun activiteiten in 2010 en dat ze er veel plezier mogen in vinden.

Ik wens jullie allemaal, leden en vrijwilligers en ook jullie families het allerbeste toe voor 2010, met vooral een goede gezondheid!

Tot binnenkort,
Marc Verachtert

Voorzitter Natuurpunt Geel-Meerhout
december 2009

Kaderplan Kempense Meren

ALGEMEEN

Nadat in deze regio in de jaren '80 en '90 al stelselmatig grote oppervlakken groene bestemmingen op het gewestplan werden omgezet naar andere, vooral recreatieve bestemmingen, onder meer door diverse gewestplanwijzigingen, BPA's en recenter ook enkele (P)RUPs, betekent dit kaderplan Kempense Meren een zoveelste eenzijdige verdere vernietiging of uitholling van groene gewestplanbestemmingen, en dit terwijl het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als bindende doelstelling heeft om duizenden hectaren natuur en bos bijkomend aan te duiden in plaats van te schrappen.

De plannenmakers schrikken er zelfs niet voor terug om de zagezegde 'natuurcompensaties' voor de vernietiging van honderden hectaren natuur in Mol-Rauw ten voordele van de vestiging van SunParks, Ecocentrum, uitbreiding camping en parkings Zilvermeer etc. opnieuw te ondergraven en dus amper 10-15 jaar later de al zwakke compensaties van toen zonder meer ongedaan te maken.

Dit kaderplan Kempense Meren wordt dan ook gestuurd door een éézijdige visie in het voordeel van SCR-Sibelco en de harde recreatieve sector, waarbij de natuursector eens te meer de rekening betaalt. Dit kaderplan is ronduit brutaal en onevenwichtig, kortom een zoveelste hold-up op het authentieke landschap en de natuur in de streek. Er wordt systematisch voorbijgegaan aan de aanwezigheid van EU-Habitatrichtlijngebieden, EU-Vogelrichtlijngebieden, VEN-gebieden, erkende natuurreservaten of de huidige groene bestemmingen op het gewestplan. De plannenmakers bekwaamden zich zodanig in de sector recreatie dat ze nu zelfs de diverse vormen van waterski kunnen benoemen (o.a. blootvoet, disabled en show, of klassiek, racing en wakeboard), maar vonden niet de tijd om zelfs maar de juiste naam van het natuurreservaat De Maat op te zoeken; in de tekst wordt voortdurend in het midden gelaten of het over 'Maat' of 'Maatjes' gaat; tenslotte ligt er maar 60 km tussen beide natuurgebieden en zijn ze allebei groen... Dat het Provinciebestuur van Antwerpen in deze materie zowel rechter als partij is (tegelijk plannenmaker én belanghebbende uitbater van het provinciaal domein Zilvermeer) is méér dan ongezond.

Natuurpunt Netebronnen kan dan ook geenszins achter de doelstellingen van het hier voorliggend kaderplan staan. Wij zullen tegen de eruit voortvloeiende PRUPS niet alleen bezwaarschriften indienen in het kader van de verplichte openbare onderzoeken, maar desnoods ook langs juridische weg de PRUPS aanvechten (of helpen aanvechten) als ze ongewijzigd zouden worden goedgekeurd.

De termijn die de betrokken stakeholders krijgen om de ontwerpplannen in te kijken en opmerkingen te formuleren, is schandelijk kort en getuigt al bij voorbaat van weinig of geen respect voor hun inbreng. Wij wensen dan ook te benadrukken dat onze opmerkingen hieronder onmogelijk volledig kunnen zijn. Wij hebben getracht de meest aanstootgevende passages uit het kaderplan eruit te lichten en daarbij onze eerste reactie te formuleren, maar dat betekent geenszins dat onze kritiek volledig zou zijn. Bij een grondige lezing - waarvoor ons jammer genoeg de tijd niet gegund wordt - zullen ongetwijfeld nog veel meer opmerkingen opborrelen. Ons eventueel stilzwijgen bij sommige passages kan dus geenszins als een goedkeuring geïnterpreteerd worden.

Hieronder willen we alvast enkele geplande aanslagen op natuur en landschap opsommen waartegen wij met klem wensen te protesteren:

KANAALOMLEGGING TER HOOGTE VAN BLAUWE KEI - DEN DIEL

We lezen: "Door de omlegging van het kanaal krijgt het gebied heel wat potenties." Wij verzetten ons ten eerste tegen een omlegging van het kanaal Bocht-Herentals door het natuurgebied Den Diel. Wij zien absoluut niet in welke potenties hierdoor zouden gecreëerd worden, maar zien daarentegen natuurwaarden verloren gaan die zelfs op Europese schaal uniek zijn. De natuurgebieden Den Diel en De Maat liggen in EU-Habitatrichtlijngebied, EU-Vogelrichtlijngebied, VEN-gebied, natuur- en reservaatgebied volgens het gewestplan én hebben het statuut van erkend natuurreservaat. Een kanaalomlegging, inclusief het bouwen van een grote nieuwe sluis, vernietigt niet alleen het landschap en de beschermde habitats, ze ontwricht bovendien de hydrologie van de hele streek. In twee woorden: 'volstrekt onaanvaardbaar' en reden te over voor een juridisch geschil.

STORTPLAS

Dit is één van de weinige sites die in de soap rond de gewestplanwijziging en het BPA Mol-Rauw nog een groene bestemming behield. De plannen voor een aanpassing van het BPA Mol-Rauw, amper 15 jaar na goedkeuring, zijn een aanfluiting van een goed ruimtelijk beleid. Een kabelbaan voor waterski en bungalows op de oever of op het water zijn op geen enkele manier te verzoenen met de aanwezigheid van een erkend natuurreservaat ten oosten (De Maat, inclusief heideterrein) én ten zuiden (Buitengoor) van de Stortplas. Voor het heideterrein dat deel uitmaakt van het erkend natuurreservaat De Maat is de negatieve impact op sommige soorten en habitats rechtstreeks aantoonbaar. Bovendien wordt met de inplanting van deze infrastructuur een bestaand bewegwijzerd wandelpad rond de Stortplas volstrekt onaantrekkelijk en wellicht ook ontoegankelijk gemaakt. Natuurpunt zal dan ook niet aarzelen om desnoods juridische stappen te (helpen) ondernemen om een zoveelste aanslag op deze omgeving te voorkomen.

GROEVE DONK

De huidige nabestemming van deze groeve is natuur. We kunnen ons dan ook niet vinden in het voorstel om in de zuidwestelijke hoek een zoveelste recreatieve zone te voorzien. Ook de suggesties om op en langs de plas innovatieve systemen voor hernieuwbare energiewinning te installeren zijn niet verzoenbaar met de bestemming als natuurgebied. Een nieuwe verweavingsfunctie is pure onzin, omdat geen van de voorgestelde ingrepen verzoenbaar is met de belangrijkste natuurwaarde: broed- en overwinteringsgebied voor tal van watervogels.

Watervogels broeden niet op drijvende zonnepanelen (dat komt de stroomproductie trouwens niet ten goede), en windmolens temidden van het water maken gehakt van vliegende watervogels... Geen goed idee!

Bovendien zijn wij van oordeel dat zonnepanelen thuishoren op de gigantische oppervlakte aan daken van woningen, openbare gebouwen en bedrijfsruimtes die hiervoor nog beschikbaar is, en dat het onverantwoord is om hiervoor de schaarse open ruimte in te palmen. Natuurpunt is overigens zelf promotor van een groot zonne-energieproject waarbij al verschillende MW geïnstalleerd vermogen werd gerealiseerd zonder beslag te leggen op zelfs maar één vierkante meter open ruimte. Het voorstel uit het kaderplan is ronduit schadelijk voor de open ruimte, domweg geldverspillend en mist elke realiteitszin.

GROEVE NUCLEA

Deze plas is gelegen in een zone voor nucleaire voorzieningen en zou inderdaad best herbestemd worden. Gezien de voortdurende teloorgang van honderden hectaren natuur en landschap voor zandwinning en harde recreatie in deze streek, zou een herbestemming tot natuurgebied logisch zijn. Watervogels die permanent verjaagd worden door water- en oeverrecreatie op de andere plassen, zouden hier enige rust kunnen vinden. Van juli tot september (buiten broedtijd en winterseizoen) zou een verweving met zachte waterrecreatie (bv. surf, fluisterboten, hengelen, etc.) haalbaar zijn.

MIRAMAR

Aangezien de plas Miramar overal langs zijn oevers is volgebouwd met zowel legale (noorden en oosten) als illegale (zuiden en westen) woningen en verblijven, het water daardoor landschappelijk afgesloten is van de omgeving en er bovendien intensieve waterrecreatie (o.a. waterski met motorboot) bedreven wordt, is het volstrekt belachelijk om deze plas een andere bestemming dan recreatie te geven. De huidige gewestplanbestemming natuurgebied is volkomen achterhaald, en ook de voorgestelde verwevingsfunctie natuur/recreatie in het voorliggend kaderplan is waardeloos vanuit het oogpunt van natuur. Elke aanduiding van natuur, als hoofd- of als nevenbestemming, is per definitie in strijd met de werkelijkheid en enkel bedoeld om de desastreuze impact van dit kaderplan op de bestemming natuur in de ruimtebalans te camoufleren. Wij eisen dan ook dat het water van de Miramar en de bestaande smalle zone met illegale bouwsels op de zuidelijke oever als zuiver recreatiegebied wordt ingekleurd, de enige bestemming die overeenkomt met de werkelijke toestand.

SCHANSPUT

De huidige nabestemming is reeds natuur, een povere compensatie voor de immense aanslag op natuurgebied in Mol-Rauw ten tijde van de vestiging van SunParks, golfclub, Ecocentrum en uitbreiding camping en 2^e ingang Zilvermeer aldaar. Het herlokaliseren van de windsurfclub (die al jaren volstrekt illegaal is) naar een andere plas is dan ook niet meer dan logisch. De Kanaalplas is hiervoor trouwens nu al voorzien; een nieuwe herlokalisatie naar De Pinken is eventueel verre toekomstmuziek. Een uitdooftermijn is niet gewenst (tenzij een hele korte, bv. 2 jaar).

KANAALPLAS

Deze plas is al grotendeels bestemd als recreatiegebied. Enkel de noordoostelijke zijde is momenteel natuurgebied, als buffer naar de oevers en het natuurreservaat De Maat. Een functie verweving (tenzij via zonering) is dan ook niet aan de orde. Ze zou immers een zoveelste verdere uitholling inhouden van de al zo povere natuurcompensaties in de streek van Mol-Rauw.

SCHANSHEIDE/BROEKBEEMDEN

Het gebied ten zuiden van de Witloop (Van Eetveldeloop) valt binnen de uitbreidingszone van het erkend natuurreservaat Buitengoor-Sluismeer-Broekbeemden met daarin eigendommen van Natuurpunt Beheer vzw die officieel als natuurreservaat erkend zijn. Het hele gebied is ook afgebakend als zone voor waterwinning met daarin een actieve winning en gebouwen van PIDPA. Tientallen hectaren zijn hier eigendom van PIDPA en delen ervan worden als niet-erkend natuurreservaat beheerd door Natuurpunt sinds 1991. Het gebied heeft als nabestemming natuur en er gelden reeds strenge beperkingen voor alle gebruikers (o.a. nultbemesting en een totaalverbod op herbiciden, fungiciden en pesticiden). Bovendien heeft SCR-Sibelco dit gebied al feitelijk opgegeven als zone voor witzand ontginning. Wij zien dan ook niet in waarom hiervoor een vervangend ontginningsgebied zou moeten gezocht worden ten nadele van landbouw, bosbouw of natuur. Bovendien zijn delen van deze zone (zoals de plas Leblanc) reeds ontgonnen in het verleden; de zoektocht naar een vervangende ontginningszone is hier al helemaal niet aan de orde, tenzij men dubbel wil compenseren!

DOMEIN ZILVERMEER

Het domein Zilvermeer ligt niet alleen centraal in het projectgebied, het is ook effectief de kern van het ruimtelijke ordeningsprobleem in de regio van de Kempense Meren. Zolang de provincie blijft investeren in het Zilvermeer, terwijl het Zilvermeer eigendom is van SCR-Sibelco en een bestemming heeft als ontginningsgebied, zal de niet-ontginning van het Zilvermeer gebruikt worden als pasmunt voor de aanduiding van steeds nieuwe ontginningsgebieden, waarbij het Provinciebestuur van Antwerpen als bevoegde plannenmaker in een wurggreep wordt gehouden door SCR-Sibelco. De absolute éénzijdigheid van het voorliggend kaderplan is daar een prachtig bewijs van!

Als er al elementen uit dit kaderplan gerealiseerd zouden worden, dan is de definitieve eigendomsoverdracht van het Zilvermeer naar het Provinciebestuur van Antwerpen een absolute conditio sine qua non. Zoniet is dit kaderplan eens te meer gebouwd op wit drijfzand en zal het pokerspel rond het Zilvermeer en de claim naar nieuwe ontginningen zich met de regelmaat van een klok blijven herhalen...

Wat de inrichting van het provinciaal domein betreft, is Natuurpunt vragende partij voor een zonering, waarbij de randzones in het westen (de zandputten tegen het kanaal Dessel-Kwaadmechelen) en het zuiden (de overgang naar het Buitengoor) alleen gebruikt worden voor zachte wandelrecreatie. In grote lijnen komt dat neer op een behoud van de bestaande toestand.

WANDEL- EN FIETSINFRASTRUCTUUR

Natuurpunt ondersteunt ten volle de initiatieven die leiden tot een opwaardering van de streek als trekpleister voor zachte groene recreatie. Wij zijn ervan overtuigd dat een duurzame uitbouw van de groene toeristische economie van deze regio één van de meest welvarende van Vlaanderen kan maken. Dat veronderstelt uiteraard wel dat men resoluut durft kiezen voor een aantrekkelijk landschap met voldoende rust, wandel- en fietspaden, mountainbikeroutes, ruitersporen, hengelpaatsen enz., kortom maximale ontsluiting voor zachte recreanten, en dat men beseft dat dit niet combineerbaar is met harde industrie of harde recreatie op een steenworp afstand.

Bestuur Natuurpunt Netebronnen

Vis, vis, lekkere vis...

KAN DE PRINS VAN MONACO DE BLAUWE TONIYN REDDEN?

Voor velen is het wellicht een open deur intrappen als we zeggen dat het bestand van de blauwe tonijn in de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee zich op een dramatisch laag peil bevindt. Deze vissoort wordt al sedert 7000 jaar bevestigd in deze wateren, maar het is pas de laatste 25 jaar dat haar aantallen geslonken zijn met liefst 75 procent. Gevolg van een ondoordachte overbevissing. Sedert 10 jaar probeert de Beschermingscommissie van de Atlantische tonijn hieraan iets te doen door ieder jaar vangstquota voor deze soort in te stellen. Zo is nu pas in november het quotum voor 2010 vastgelegd op 13.500 ton. Nog veel te hoog volgens visserijbiologen. Zij stellen een maximumquotum voor van hoogstens 8000 ton om tegen 2019 terug een leefbare en economisch exploiteerbare populatie te halen. Daar voornoemde Commissie het (wellicht onder politieke druk) blijkbaar niet zo nauw neemt met de adviezen van wetenschappers, gaan er nu stemmen op om de verantwoordelijkheid voor het beheer van het tonijnenbestand toe te vertrouwen aan een ander orgaan nl. de „CITES”. Dit is de Internationale Conventie die zich bezighoudt met de handel in bedreigde dieren en planten. Deze organisatie heeft de macht om een totaalverbod (tijdelijk) in te stellen voor de handel in tonijn. Een verregaande maatregel. Initiatiefnemer hiervoor is het piepkleine vorstendom Monaco, hierin echter ook bijgetreden door grotere broer de Verenigde Staten. Beide landen zullen dit ter sprake brengen op de belangrijke overeenkomst inzake internationale handel in Doha (Qatar) volgend voorjaar. Ook verschillende andere landen en organisaties schijnen dit voorstel genegen te zijn. De Beschermingscommissie van de tonijn voelt blijkbaar de hete adem al in de nek, en heeft nu besloten om strenger toe te zien op het naleven van de vangstquota. Want het is een publiek geheim dat met name in de Zwarte Zee controle zo goed als onbestaande is. Positief is alvast dat er nu echt wel beweging in dit dossier zit, en zo kunnen we over 10 jaar misschien toch nog tonijn eten op onze sla. Zeker het volgen waard.

WILDE ZALM BEDREIGD DOOR „FISHFARMING”

Ook met de wilde zalm in Canada zijn er problemen. Eerst even ter verduidelijking: wilde zalm heeft niks maar dan ook niks te maken met de zgn. „roze zalm” die onze supermarkten en feesttafels overspoelt. Deze laatste is een goedkoop gekweekte variant, qua smaak naar het schijnt helemaal niet te vergelijken met „echte zalmen”. Maar dit terzijde.

De laatste 10 jaar is er in British Columbia aan de westkust van Canada een dramatische afname vastgesteld van het aantal zalmen die hier in de kustwateren kuit komen schieten. Het gaat met name om de soorten „Sockey” en „Chinook”. Overbevissing is hier niet de oorzaak. Wel ziekten verspreid door in zgn. „fishfarms” gekweekte zalmen. Tijdens hun trek passeren deze wilde zalmen verschillende open „fishfarms”, die enkel met netten afgeschermd zijn van de rivieren. Bij insiders is het al lang gekend dat veel „fishfarms” broeihaarden zijn van ziekten, o.a. door de hoge concentratie van vissen en het kunstmatig bijvoederen. Antibioticagebruik in deze farms is dan ook schering en inslag. Volgens sommige bronnen zelfs op een veel grotere schaal dan in de industriële veeteelt. In Canada heeft dit nu geleid tot conflicten tussen de vissers van wilde zalm (jaarlijks zakencijfer van 500 miljoen dollar) en de viskwekers. Deze discussie leidt hopelijk tot een betere reglementering van „fishfarming”.

Paul Verhoeven

Natuurkroniek Meanderland - Zomer 2009

JUNI – JULI – AUGUSTUS 2009: HOOGTEPUNTEN VOGELS

Kleine Zilverreiger: 19/08 TTP Lommel Maatheide: 1ex. overtrekkend naar ZW.

Zwarte Ooievaar: 26 en 31/07 TTP Lommel MH: telkens 1 ex. op trek.

Ooievaar: 13/08 Geel: 1 ex. van N naar Z over de huizen; van 22 tot 26/08 pleisterde 1 ex. met groene ring (HA) aan Retie Kievit (zie foto's op Birdingkempen)
23/08 TTP Lommel MH: twee groepen van resp. 64 en 9 ex. op doortrek.

Ganzentelling zomer op 29 en 30/08

Dessel Vercammen en De Pinken

Canadagans 1, Nijlgans 22, Boerengans 1 (Lu Cuypers).

Mol Selguis

Canadagans 19, Nijlgans 4, Grauwe Gans 3, Boerengans 6 (Martin Geboers).

Mol Put Rauw

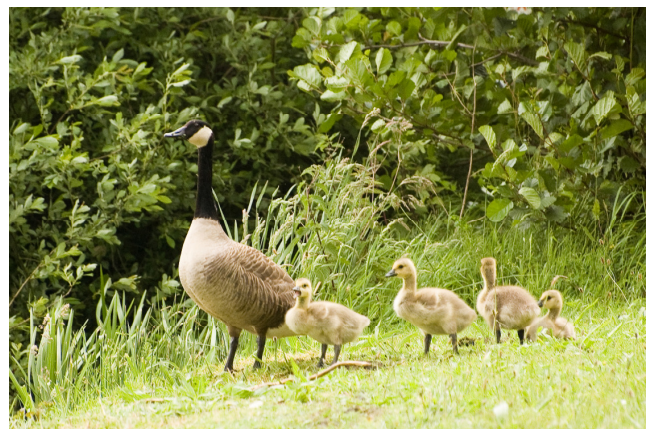
Canadagans 1, Nijlgans 31, Grauwe Gans 2, Brandgans 1, Boerengans 20, Chinese Knobbeltgans 4, Casarca 1.

Mol-Rauw Scheppelijke Nete

Canadagans 11, Nijlgans 61 (Jef Sas).

Retie Prinsenspark en Grote Kievit

Grauwe Gans 16, Nijlgans 5 (Frits Van Hout).

Canadagans met jongen

Mol-Postel Ronde Put

Kleine Canadagans 1, Grauwe Gans 1380! (waaronder 1 ex. met groene halsring L27 =wit), Brandgans 1, Indische Gans 1 (Lex Peeters en Nico Venema).

Historie van de Grauwe Gans met code L27 op donkergroene halsband:

Ringlocatie en datum: Molengreend Maasbracht op 02/06/09 als adult W;
25/06/09 Kinrooi-Geistingen en nu ook 30/08/09 Postel Ronde Put (Lex Peeters).

Zomertaling: van 08/08 tot zeker 23/08 Retie Kattestaart: 1 koppel ter plaatse.

Witoogeend: 15/07 Grote Nete Geel Zammelsbroek: 1 M steeds in de buurt van 1 W
Kuifeend met 3 juv. (ook Marmereend en Roodschoudertalingen op 23/08).

Wespendief: 13/06 TTP Lommel Maatheide: eerste 3 ex. al naar Z, max. aantal op doortrek aldaar op 21/08 met 7 ex.

Zwarte Wouw: 27/08 TTP Lommel MH: 1 ex.

Rode Wouw: 25/07 Lommel Maatheide: 1 ex. over TTP.

Grauwe Kiekendief: 20/08 TTP Lommel MH: 1 M op trek.

Porseleinhoen: 31/08 Ham Rammelaars: 1 ex. foeragerend op slikrand langs riet.

Bontbekplevier: 20/08 TTP Lommel Maatheide: 3 ex. samen op trek.

Morinelplevier: jaarlijkse vaste gast in augustus met invallende en pleisterende ex.
op Lommel Maatheide: 20 (2), 21 (4), 24 (2), 28 (1), 29 (1 M).

Zilverplevier: 31/07 Lommel Maatheide: 1 ex. roepend over de zandwinning,
09/08 Mol Vercammen: 1 ex. nog in zomerkleed even pleisterend.

Kanoet: 28/06 Lommel Maatheide en 31/08 Mol Grote Zandput: telkens 1 ex.
Temminck's Strandloper: 11/08 Mol Grote Zandput: 2 ex. op slikplaat.
Bonte Strandloper: 30/08 TTP Lommel Maatheide: 16 ex. in groep op trek.
Tureluur: 13/06 Mol Grote Zandput: al 2 ex. slikplaat.
Kemphaan: 06+07/08 Mol Grote zandput: 1 ex. pleisterend.
Bosruiter: 31/08 Mol Grote Zandput: 2 ex. ter plaatse op slik.
Regenwulp: doortrek in aug. over TTP Lommel Maatheide op 08 (8), 12 (11) en 15(8).
Kerkuil: 03/07 Mol Put Rauw: 1 juv. geringd in nestbak in oude elektriciteitscabine.
Draaihals: 25/08 Balen Balimgronden: 1 ex. ter plaatse.
Huiszwaluw: 29/06 Ten Aard Bloemmolens: met ca. 90 bezette nesten één van de grootste kolonies van Vlaanderen – med. Koen Leysen.
Duinpieper: in augustus was het weer eens Duinpieperfestival op Lommel Maatheide: 16 (eerste ex.), 20 (1), 23 (10 ex.! = 5 x 1 ex. + 5 ex. in groep), 24 (6 ex. + 4 t.pl., nadien 9 ex. t.pl.), 25 (3 ex. + 4 t.pl.), 25 Balen Balim (2 ex.) 27 (14 ex.!!! – zie trektellen.nl), 28 (1 ex. + 2 t.pl.), 29 (3ex.) en 31/08 (nog 3 ex. op trek + weer 4 ex. ter plaatse). Zie de foto's op Birdingkempen.
Gele Kwik: 23/08 TTP Lommel Maatheide: in totaal 117 ex. (grootste groep= 20 ex.)
Engelse Gele Kwik: 21/08 TTP Lommel MH: 2 ex. op doortrek.
Rietzanger: 26/07 Geel Gemeentevijver: 1 ex. zingend rond 21 uur.
Snor: 24/06 Postel Ronde Put: toch ook dit jaar weer 1 zingend ex. in de regio.
Braamsluiper: van 28/06 tot 10/07: 1 ratelend ex. op P ziekenhuis Geel St.Dimpna.
Klapekster: 12/08 TTP Lommel Maatheide: 1 ex. naar W.
Europese Kanarie: 26/08 TTP Lommel MH: 1 ex. op trek.
Ortolaan: 29/08 Lommel Maatheide: 2 ex. samen over TTP.

ANDERE BIJZONDERE WAARNEMINGEN – ZOMER 2009

Hazelworm: 12/06 Lommel Blekerheide: 1 ex. (Toon Janssen).
Geelwangschildpad: 16/08 Retie Prinsenpark: 1 ex. (Frits Van Hout).
Doodshoofdvlinder: 12/06 Lommel Kolonie: 1 imago ter plaatse (Toon Janssen).
Groene Weide-uil (*foto*): 19/07 Balen-Wezel: 1 ex. op licht (Tom Schildermans).

Glasvleugelpijlstaart: 31/07 Balen Heike: 1 ex. op vlinderstruik (Dirk Meeus).
Veldparelmoervlinder: goed vliegseizoen voor deze soort met veel nesten tot gevolg. (Theo Bollen e.a.)
Bronlibel: 05/08 Postel Ronde Put: 3 ex. ter plaatse (Michel Huysmans).
Neushoornkever: 18/06 Balen Rosselaar: 3 ex. in lichtbak (Ludwig Janssens).
29/06 Mol Heidehuizen: 1ex. (Eric Hantson).

VERSLAG LIBELLENEXCURSIE BUITENGOOR – DE MAAT VAN 12/07/09

12 enthousiastelingen gingen in op de uitnodiging van Libellenvereniging Vlaanderen. O.l.v. Peter Vanderschoot (specialist libellen) met assistentie van Jo Bogaert (specialist lieveheersbeestjes) werd in de voormiddag (tot 14u!) het Buitengoor bezocht, 's namiddags (vanaf 15 uur) kwam dan De Maat aan de beurt.

Ondanks enkele buien viel het weer best mee en stopte de teller op 30 soorten libellen en 14 soorten lieveheersbeestjes (zie waarnemingen.be door Jo Bogaert).

Het Buitengoor leverde 23 soorten libellen op met als uitschieter een patrouillerende Hoogveenglanslibel. Daarnaast mooie waarnemingen van een Boskogelspinnetje met eicocons (met dank aan Marianne), Waterleliemotjes, Moerassprinkhanen en een onduidelijke Struik- of Zaagsprinkhaan (wie heeft al gedetermineerd? Het gewoon en het Zuidelijk spitskopje (= met een rechte legboor) en als bijzondere LHB-jes: het 18-stippelig en het Gestreept. Ook heel wat dag- en nachtvlinders lieten zich opmerken. De Maat leverde voor een beperkt gebied ook 23 soorten libellen waaronder nog 7 nieuwe species met in het oogspringende Vuurlibellen (MM en WW), een Geelvlekheidlibel en ook al enkele Kempense Heidelberglibellen. Jo schudde hier ook een Bloedrood Dwergkapoentje (= minuscuul van grootte!) uit de bomen en ook enkele Rugstreeppadjes lieten zich zien. Uit het net kwam ook een Mierspringspin te voorschijn, maar de klap op de vuurpijl was toch een forse Muskusboktor (zie ook de foto's op waarnemingen.be).

Muskusboktor

Bandheidlibel

De soortenlijst libellen en juffers in volgorde van determinatie die dag:

Buitengoor: Lantaarntje, Koraaljuffer, Houtpantserjuffer, Bloedrode heidelibel, Steenrode heidelibel, Watersnuffel, (Blauwe) Breedscheenjuffer, Tengere grasjuffer, Gewone pantserjuffer, Beekoeverlibel, Plasrombout, Grote keizerlibel, Variabele waterjuffer, Venwitsnuit, Grote roodoogjuffer, Weidebeekjuffer, Blauwe glazenmaker, Viervlek, Bruine glazenmaker, Hoogveenglanslibel, Gewone oeverlibel, Bandheidlibel en Azuurwaterjuffer

De Maat: Grote Rodoogjuffer, Variabele waterjuffer, Kanaaljuffer, Blauwe Glazenmaker, Azuurwaterjuffer, Lantaarntje, Bandheidlibel, Vuurlibel, Gewone pantserjuffer, Platbuik, Kempense heidelibel, Breedscheenjuffer, Bruinrode heidelibel, Geelvlekheidlibel, Grote keizerlibel, Bloedrode heidelibel, Watersnuffel, Bruine glazenmaker, Beekoeverlibel, Zwarte heidelibel, Vuurjuffer, Gewone oeverlibel en Plasrombout.

Jef Sas

EXCURSIE ECOLOGISCHE WERKGROEP – DE VENNEN

Blaaszegge (*Carex vesicaria*) is een overblijvende plant uit de cypergrassenfamilie en dankt haar naam aan haar sterk opgeblazen urtjes. Je vindt haar op zonnige tot half beschaduwde plaatsen, die in de winter onder water staan en in de zomer meestal droogvallen. De bodem is matig voedselrijk, zwak tot matig zuur en humeus. Haar standplaats wordt gekenmerkt door de gelaagdheid in het water. De ondergrond bevat water dat voedselrijk is. Hierboven is regenwater aanwezig dat zich niet volledig met het grondwater mengt. Plaatsen waar Blaaszegge voorkomt zijn waterkanten, venmoerassen en lichte broekbossen. Blaaszegge bloeit in mei en juni. De vrucht is een strogeel nootje dat op het water blijft drijven en op die manier verspreid wordt.

Blaaszegge

Tienstippelig lieveheersbeestje

De lieveheersbeestjes behoren tot de orde van de kevers. Ze hebben 3-delige tarsen, 8- tot 11-ledige antennes die een knots aan het uiteinde hebben. Hun kaaktasters zijn bijlvormig. De 5 puntjes op het halsschild hebben de vorm van een "kattepoot" bij het **Tienstippelig lieveheersbeestje** (*Adalia decempunctata*). Er komt nog een andere kleurvariant van het Tienstippelig lieveheersbeestje voor, nl. oranje met zwarte stippen en wit halsschild met "kattepoot". Deze soort heeft net als het Aziatisch veelkleurig lieveheersbeestje een deuk op het achterlijf, maar onderscheidt zich van het Aziatisch veelkleurig lieveheersbeestje door zijn kenmerkend halsschildpatroon (kattepoot).

EXCURSIE ECOLOGISCHE WERKGROEP – SLUISMEER

De naam **Pilvaren** (*Pilularia globulifera*) slaat op de bolvormige sporenkapsels, die op een heel kort steeltje aan de voet van de bladbundels ontspringen. 's Winters sterven de stengels vaak gedeeltelijk af, maar gewoonlijk groeien fragmenten ervan het volgende seizoen weer tot nieuwe planten uit. Als de groeiplaats het hele jaar onder water blijft, worden er geen "pillen" gevormd en kunnen de bladeren een handlengte hoog worden. De jonge bladeren aan het uiteinde van de stengels zijn opgerold; hierdoor onderscheidt de Pilvaren zich van alle andere plantjes met een biesachtig uiterlijk. De Pilvaren groeit in ondiep water met een min of meer voedselarme zand- of leembodem. In de regel vallen de groeiplaatsen in de zomer geheel of gedeeltelijk droog. De bladeren van de Pilvaren bestaan alleen uit een draadvormige bladsteel. De Pilvaren is de enige inheemse soort van de Pilvarenfamilie.

Als waardplant verkiest het **Groot avondrood** bij voorkeur Reuzenbalsemien en andere verwante soorten waaronder Wilgenroosje. Hij komt bij voorkeur voor op iets vochtige plaatsen zoals bosranden, wateroevers en wegbermen, regelmatig ook in tuinen. Hoewel de soort vrij algemeen voorkomt, worden de vlinders maar weinig gezien omdat ze pas na zonsondergang actief worden en dan rondvliegend bij bloemen te vinden zijn. Het vrouwtje legt haar eieren één voor één of in kleine groepjes op de onderzijde van de bladeren van de waardplant. De jonge rupsen eten vrijwel uitsluitend 's nachts en houden zich overdag verborgen. De volwassen rupsen zijn ook overdag op de waardplant te vinden vooral bij bewolkt weer. Het Groot avondrood overwintert als pop.

Groot Avondrood

Waterleliemotje

Het **Waterleliemotje** (*Elophila nymphaeata*) behoort tot de familie van de lichtmotten. Deze familie behoort tot de microvlinders. Als waardplant heeft dit motje Drijvend fonteinkruid, Witte waterlelie, Kleine egelskop en Klein kroos. Het komt algemeen voor op stilstaande, veelal kleine wateren zoals vijvers en sloten. De rupsen leven onder water. De rupsen houden zich verborgen in een ovale behuizing die is gemaakt van een stuk blad, vastgesponnen aan de onderzijde van een drijvend blad. De rupsen hebben goed ontwikkelde borst- en buikpoten. De verpopping vindt plaats in een koker die is gemaakt van twee stukjes blad. Deze koker bevat een luchtbel en wordt bevestigd aan een bladstengel. Als de vlinder uit de pop komt, wordt hij door de luchtbel waarin hij zit naar de wateroppervlakte getransporteerd.

De **Komkommerspin** specimen (*Araniella spec. ♂*) is onmogelijk met het blote oog te onderscheiden van de verwante

Tweelingkomkommerspin (*Araniella opisthographa*).

De Komkommerspin behoort tot de familie van de wielwebsspinnen. Ze bouwt haar kleine ronde webje vaak vlak boven en evenwijdig aan een groen blad. Het mannetje wordt ongeveer 3,5 à 4 mm en het vrouwtje 4 à 6 mm groot. Door haar groene kleur is deze spin goed gecamoufleerd tegen een groene achtergrond. Het kopborststuk is geelbruin gekleurd. De volwassen spinnen hebben aan het achterlijf onderaan een rode vlek.

De felgroene kleur krijgt deze spin pas als ze volwassen is. De Komkommerspin vangt vooral kleine, vliegende insecten. In tegenstelling tot de insecten hebben spinnen geen (samengestelde) facetogen maar enkelvoudige ogen. Sprietten (antennen) zoals bij insecten ontbreken. Bij de mannetjes groeien de tasters (palpen) langs beide zijden van de kop uit tot knop- of druppelvormige orgaantjes die bij de paring dienst doen als copulatieorgaan. Bij de vrouwtjes blijven deze tasters onveranderd. Spinnen hebben 8 poten, een lichaam uit 2 delen en zijn geen insecten.

EXCURSIE ECOLOGISCHE WERKGROEP – GRIESBROEK

Kleine kaardenbol (*Dipsacus pilosus*) is een zeldzame plant uit de kaardenbolfamilie en groeit op humusrijke, matig vochtige kalkgrond en voedselrijke lemige grond, liefst op licht beschaduwde plaatsen. Deze twee- of meerjarige plant bloeit in de zomer. Haar stengels hebben stevige borstelharen. Over het algemeen groeit hij als een tamelijk onverdraagzame plant, waartussen weinig andere planten een kans krijgen. De vindplaats van Kleine kaardenbol in het Griesbroek is wat ongewoon als je de ecologie van de plant bekijkt. Hoe ze daar is terecht gekomen blijkt voorlopig nog een raadsel.

Kleine kaardenbol

Groot heksenkruid

Groot heksenkruid (*Circaea lutetiana*) is een plant van vochtige loofbossen op voedselrijke, minerale grond. Vaak wortelt deze plant in een losse, humusrijke bovenlaag. Deze plant komt ook voor op stroken grond langs rivieren. Het is een plant van de Teunisbloemfamilie. De kleine witte bloemen zijn tweetallig wat betekent dat ze slechts twee kelkbladen, twee kroonbladen en twee meeldraden bezitten. De kleine bloempjes vallen na de bloei in hun geheel af en worden vooral door zweefvliegen bezocht. De kleine vruchten met één of twee zaden, hebben gekromde borstels met weerhaakjes waardoor ze in de vacht van dieren blijven hangen en zo verspreid worden. Groot heksenkruid bloeit van juni tot in september. In de winter sterven de bovengrondse delen van de plant af en overwintert alleen de wortelstok. De naam heksenkruid verwijst naar een oud bijgeloof. Vroeger werd gedacht dat als je deze plant in het bos tegenkwam er heksen waren die probeerden je te laten verdwalen.

De vleugels van de **Hoornaarvlinder** (*Sesia apiformis*) zijn vrijwel zonder schubben en daardoor doorzichtig. Qua tekening lijkt deze vlinder sterk op een hoornaar (mimicry) en hij heeft ook ongeveer dezelfde grootte. De rups leeft in stammen en wortels van Ratelpopulier en andere populierensoorten, soms ook op Boswilg. Nadat de vlinders zijn uitgekomen uit de pop, blijven ze vaak nog vrij lang op het onderste deel van de stam zitten waarin ze als rups hebben geleefd en hier zijn de vlinders dan vrij eenvoudig te vinden. De rupsen ondergaan een meerjarige ontwikkeling die waarschijnlijk drie tot vier jaar duurt. De rupsen leven in het begin vlak onder de bast van de boom, later ook wel dieper in het hout van de basis van de stam en in de wortels. Tegen het einde van de ontwikkeling begeeft de rups zich weer dicht naar de bast toe waar zij een popkamer knaagt en van spinsel een cocon bouwt. Voordat zij verpopt wordt alvast een uitgang naar buiten geknaagd. De rups overwintert voor de laatste keer in de cocon, de verpopping vindt pas het volgende voorjaar plaats. De zeer beweeglijke poppen zijn bezet met doornen. Voordat de vlinder uitsluipt wordt de pop naar buiten gedrukt. De Hoornaarvlinder komt vooral voor in open, matig vochtige streken met populieren, met name langs wegen en oevers.

Cursus Natuurgids - Geel 2010

Wil je inzicht verwerven in de natuur en dit inzicht eventueel aan anderen doorgeven?
 Wil je gewoon meer kennis om aan natuurstudie of natuurbeheer te kunnen doen of wil je jezelf actief inzetten in de strijd voor een goed lokaal natuur- en milieubeleid?

Onze afdeling Geel-Meerhout richt in samenwerking met het CVN (Centrum voor Natuur- en milieueducatie) in 2010 weer een cursus Natuurgids in.

De cursus Natuurgids leert je de natuur herkennen, begrijpen en vertalen. Deze cursus wordt in het CVN-cursustraject voorafgegaan door de cursus Natuur-in-zicht en gevolgd door diverse verdiepingsmodules. Gespecialiseerde kennis en vaardigheden komen niet aan bod, wel verwerf je een ruime algemene kennis van natuur en milieu. Van de deelnemers wordt een minimale voorkennis verwacht en het vooraf gevolgd hebben van een cursus Natuur-in-zicht kan daarbij helpen maar is geen vereiste.

De cursus Natuurgids omvat een dertigtal bijeenkomsten waarvan zowat de helft excursies zijn, gespreid over één jaar. Het detailprogramma vind je op www.natuurpunt.be/geel-meerhout. Wie deelneemt en ook nog een opdracht volbrengt, kan bovendien het diploma Natuurgids behalen. Na deze cursus heb je voldoende algemene natuurkennis en vaardigheden om alleen of met een groep de natuur in te trekken.

Datum

De cursus loopt van februari tot november 2010. Binnenactiviteiten vinden plaats op dinsdag van 19.30 tot 22.30 uur, excursies op zaterdag van 9 tot 12 uur. Het aantal deelnemers is beperkt tot 30.

Cursusplaats

In het Ontmoetingscentrum van Winkelomheide, Kemeldijk 5, 2440 Geel.

Cursusgeld

Het cursusgeld bedraagt 220 euro inclusief handboek en busexcursie. Bruggepensioneerden, gepensioneerden, studenten, werkzoekenden, huisvrouwen en huismannen betalen 180 euro. Betalen met opleidingscheques is mogelijk. Let op: elke werknemer heeft jaarlijks recht op 250 euro aan opleidingscheques aan te vragen via de VDAB.

Hoe inschrijven en betalen?

1. Inschrijven kan op 03-226 02 91 of via www.c-v-n.be
2. betaling:
 Of: na inschrijving schrijf je het cursusgeld over op rek. 404-3076041-29 t.a.v. CVN, met vermelding van uw naam en "cursus natuurgids Geel 2010".
 Of: na inschrijving bezorg je de opleidingscheques aan het landelijk CVN-secretariaat.
 Of: na inschrijving aanvaart het CVN ook je Sport- en Cultuurscheques.

Inlichtingen

Voor vrijblijvende inlichtingen contacteer je het landelijk CVN-secretariaat op CVN vzw, Appelmansstraat 12 bus 6, 2018 Antwerpen, Tel. 03-226 02 91, info@c-v-n.be, www.c-v-n.be of Marc Verachtert, tel. 014-58 39 71, marc.verachtert@skynet.be

Cursus Natuurgids te Mol beëindigd

De cursus Natuurgids startte op 16 oktober 2008 in het Ecocentrum te Mol. Het cursustraject van 30 lessen - waarvan de helft excursies - was voor de 23 natuurgezinde deelnemers veel sneller voorbij dan gedacht. Op 21 november 2009 was het al zover, 8 cursisten die hun stagewandeling en hun terreinstudie volbrachten, ontvingen van het CVN een welverdiend diploma Natuurgids. Nog eens 9 cursisten ontvingen een leerbewijs omwille van hun voldoende aanwezigheid tijdens de cursus. Na het uitreiken van de diploma's en leerbewijzen werd door het CVN in samenwerking met Natuurpunt Netebronnen een receptie aangeboden. Bij een lekker hapje en drankje was het een gezellig samenzijn en werden er nog leuke anekdotes en straffe verhalen van het voorbije jaar uit de doeken gedaan. Het afdelingsbestuur en de begeleiders wensen iedereen veel succes en een spoedig weerzien.

Paul Wouters en Marianne Horemans

Cursus Vissen in Mol

Afdeling Netebronnen organiseert in samenwerking met Natuurpunt Educatie een cursus Vissen (determinatie van soorten & ecologie). Lesgever is Koen Leysen.

Theorielessen:

Donderdagen 21 januari en 28 januari 2010, telkens van 20 tot 23 uur in Ecocentrum De Goren, Postelsesteenweg, 2400 Mol.

Praktijkles: 1 excursie, datum en plaats nog te bepalen.

Prijs: 15 EUR voor leden en 30 EUR voor niet-leden (incl. syllabus) overschrijving op rek.nr 001-1577791-65 van Natuurpunt Netebronnen met vermelding 'cursus vissen'.

Inschrijven en info: Jef Sas, tel. 014-31 26 57, mail: jef.sas@euphonymet.be

Jaarprogramma 2010 "Waterleven"

Nog voor we, na een druk bezet jaar, genieten van een welverdiende rust, houden we nog even het jaarprogramma 2010 boven de doopvont. We adopteren in 2010 de gemeentevijver in Neerhelst, Geel, de opnieuw aangelegde vijver in Westerlo en het Lavendelven in Herentals. Drie verschillende poelen van uiteenlopend karakter. Wij kijken er alvast naar uit!

Naast dit reguliere werk, zal u ons ongetwijfeld ook zien op één of andere waterstand, tijdens het evenement in Wilders op 4 juli of de kalenderwandeling rond "Waterleven" op 18 juli in het Zammelsbroek of ... willen wij de interesse wekken van jong en oud en een glimp laten zien van dat mysterieuze en bijzondere waterleven.

Graag willen wij ook een oproep doen naar nieuwe medewerkers, zodat wij onze activiteiten tot een goed einde kunnen brengen. Iedereen is meer dan welkom.

DATUM	UUR	WAT	AFSPRAAKPLAATS
Zaterdag 06.02.2010	9 - 17	1 ^{ste} maal metingen en nemen van watermonsters	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Maandag 08.03.2010	20 - 22	Les peilbuizen	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Maandag 29.03.2010	14 - 22	1 ^{ste} maal bemonsteren Neerhelst, gemeentevijver	Geel, einde Larumsebrugweg aan de kanaaldijk
Zaterdag 10.04.2010	9 - 12	Planteninventarisatie poel Westerlo + fuik plaatsen	Westerlo hoek Zoerleberg - Broekstraat
Maandag 12.04.2010	14 - 22	1 ^{ste} maal bemonsteren Westerlo poel 447a	Westerlo hoek Zoerleberg - Broekstraat
Zaterdag 17.04.2010	9 - 17	2 ^{de} maal metingen en nemen van watermonsters	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Zaterdag 17.04.2010	9 - 12	Planteninventarisatie poelen Neerhelst en Lavendelven Herentals + fuik plaatsen	Geel, einde Larumsebrugweg aan de kanaaldijk
Maandag 19.04.2010	14 - 22	1 ^{ste} maal bemonsteren Lavendelven Herentals	Café De Kluis, hoek Lavendelweg en Lichtaartseweg
Maandag 26.04.2010	20 - 22	Microscopisch onderzoek poelwater	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Zaterdag 05-06-2010	9 - 12	Planteninventarisatie perceel poel Neerhelst	Geel, einde Larumsebrugweg aan de kanaaldijk
Zaterdag 03.07.2010	9 - 17	3 ^{de} maal metingen en nemen van watermonsters	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Maandag 19.07.2010	14 - 22	2 ^{de} maal bemonsteren Westerlo poel 447a	Westerlo hoek Zoerleberg - Broekstraat
Maandag 02.08.2010	14 - 22	2 ^{de} maal bemonsteren Neerhelst, gemeentevijver	Geel, einde Larumsebrugweg aan de kanaaldijk
Zaterdag 21-08-2010	9 - 12	Planteninventarisatie perceel Lavendelven Herentals + fuik plaatsen	Café De Kluis, hoek Lavendelweg en Lichtaartseweg
Maandag 23.08.2010	14 - 22	2 ^{de} maal bemonsteren Lavendelven, Herentals	Café De Kluis, hoek Lavendelweg en Lichtaartseweg
Zaterdag 04-09-2010	9 - 12	Planteninventarisatie perceel 447a Westerlo + plaatsen fuik	Westerlo hoek Zoerleberg - Broekstraat
Maandag 06.09.2010	14 - 22	3 ^{de} maal bemonsteren poel 447a Westerlo	Westerlo hoek Zoerleberg - Broekstraat
Maandag 20.09.2010	14 - 22	3 ^{de} maal bemonsteren Neerhelst, gemeentevijver	Geel, einde Larumsebrugweg aan de kanaaldijk
Zaterdag 25.09.2010.	9 - 16	Cursus Waterwantsen	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Maandag 04.10.2010	14 - 22	3 ^{de} maal bemonsteren Lavendelven, Herentals	Café De Kluis, hoek Lavendelweg en Lichtaartseweg
Zaterdag 16.10.2010	9 - 17	4 ^{de} maal metingen en nemen van watermonsters	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Maandag 18.10.2010	20 - 22	Planning en evaluatie	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200
Maandag 25.10.2010	20 - 22	Merkwaardige vaststellingen: water-planten-dieren	Pastorie St. Jozef Olen Lichtaartseweg 200

Voor meer info, contacteer Jeannine Simonis, tel. 014-59 31 65.

de zwerver

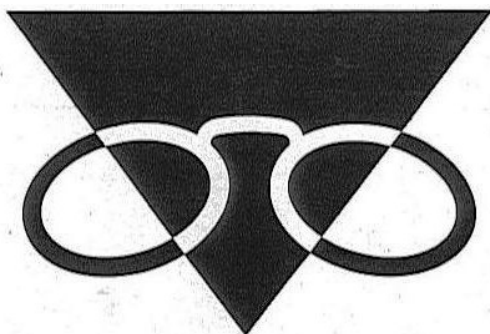
BUITENSPORT / TRAVEL

OP VERTOON VAN LIDKAART NATUURPUNT 5 % EXTRA KORTING
(BOVENOP KLANTENKAART)

Turnhoutsebaan 19 – 2400 Mol
T 014/32 04 28 – F 014/32 36 58
www.dezwervermol.be - info@dezwervermol.be
Openingsuren : ma 13u-18u, di-vrij 09u30-18u
Za 09u30-17u

EEN NIEUWE KIJK OP OPTIEK VANDERLINDEN

Een hoge vakkennis en jarenlange ervaring gecombineerd met moderne apparatuur
en een vernieuwde winkel garandeert de beste service.
Optiek Vanderlinden, sinds 1953 uw vertrouwen waard!

Vanderlinden

▪ OPTIEK ▪

MA - VR 9.00 - 12.15 13.30 - 18.30
ZA 9.00 - 12.00 14.00 - 17.00

DONDERDAG GESLOTEN

DIESTSEWEG 6 ■ 2440 GEEL ■ 014 58 84 52

OP LOEPEN EN VERREKIJKERS: Nikon, Steiner, Minox, Huygens
10% korting voor leden van Natuurpunt

Thalictrum nodigt uit – 22 januari

Traditiegetrouw richt Thalictrum, de regionale plantenwerkgroep, eind januari een dia-avond in voor het grote publiek. Onze huisfotograaf, Roger Geudens, zorgt steeds weer voor mooie en interessante foto's, genomen afgelopen jaar tijdens de inventarisaties in de verschillende reservaten. Niet alleen planten, maar ook insecten ontsnappen niet aan zijn alert oog. Roger waagde de grote stap en is overgegaan op digitale fotografie, een gelegenheid om de avond iets anders in te richten.

Elk reservaat zal apart voorgesteld worden aan de hand van een PowerPoint-voorstelling en becommentarieerd worden door de "conservator" van het desbetreffende reservaat. Voor Neerhelst-De Botten hebben we een afspraak met Leon Dille, Louis Schellens vertegenwoordigt de Kwarekken, Eddy Vercammen geeft uitleg over Snekensvijver en Koen Thibau belicht de problematiek rond het Zammelsbroek. De avond zal doorgaan op vrijdag 22 januari 2010 om 20 uur in de Openbare Bibliotheek van Onze-Lieve-Vrouw Olen, Oevelseweg 24, 2250 Olen.

Inkomprijs: 2 euro

Meer info krijg je bij Jeannine Simonis, tel. 014-59 31 65, jeannine.simonis@telenet.be.

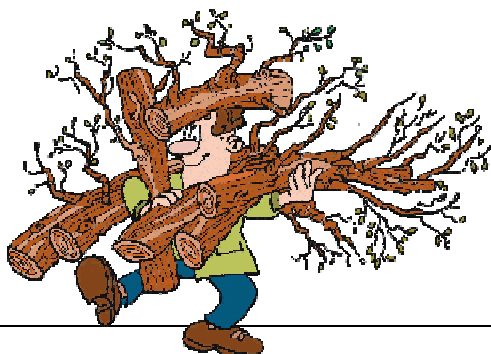

Brandhout te koop!

Het is winter, en dat is de ideale periode om houtkanten te knotten, bossen te dunnen, kruinhout van gekapte populieren op te ruimen, enz. In de verschillende natuurgebieden in onze regio ligt heel wat van dit soort beheerwerk te wachten op werklustige leden, sympathisanten of omwonenden. Wie in deze tijden van hoge stookolie- en gasprijzen de gelukkige bezitter is van een open haard of een houtkachel, kan bij Natuurpunt terecht voor de aankoop van eerste kwaliteit brandhout. Deze winter in de aanbieding: Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, zwarte els, berk en grove den. Doorgaans vers op stam en nog zelf te oogsten, soms ook al gekapt en gewoon op te laden. Echter nooit in blokjes gekapt; dat moet je nog zelf doen. Een fijne combinatie van natuurbeheer, lichaamsbeweging en fondsenwerving voor het goede doel!

De prijzen van het brandhout zijn zeer democratisch. Je mag rechtstreeks contact nemen met het beheerteam van een natuurgebied in je buurt, of je kunt de centrale bellen: Jan Dirkx, 014- 58 64 64 of 0479-42 68 74. We zorgen ervoor dat jouw karretje snel gevuld raakt!

Meer info krijg je bij Jan Dirkx.

Spaghettiaavond Mol-Achterbos Zaterdag 23 januari

Zaterdag 23 januari kan je **vanaf 17 uur** terecht in de **parochiezaal van Mol-Achterbos** (Achterbos 78) voor een stevig spaghettimeal. Natuurpunt Netebronnen organiseert dit jaarlijks eetfestijn ten voordele van de natuur in de regio. De centen voor het natuurbehoud zijn méér dan welkom, maar in de eerste plaats moet dit een moment van gezelligheid en ontmoeting zijn voor iedereen die de natuur een warm hart toedraagt. De organisatie van de avond is in handen van de 'werkgroep evenementen', een groep enthousiaste Natuurpunters die niets aan het toeval wil overlaten. Je spaghetti zal tot in de puntjes verzorgd zijn!

De vleeseters krijgen een speciale **spaghetti à la Galloway** geserveerd met vlees van hormonen- en dioxinevrije Schotse runderen uit de gebieden van Natuurpunt. Voor **vegetariërs** is een apart sausje voorzien. De prijs bedraagt 7 euro per persoon, een kinderportie kost 4 euro.

Om alles in goede banen te kunnen leiden, zouden we het erg op prijs stellen indien de liefhebbers op voorhand **inschrijven**. Breng gerust heel je familie en al je kennissen mee, maar geef **eerst een seintje aan Jan Mallants**, 014-81 70 09 of jurgen.verreyt@telenet.be. Dat mag in extremis nog tot vrijdagavond 22 januari of zelfs nog de zaterdag zelf, maar het is uiteraard veel leuker als je vroeger een belletje geeft.

Ook kandidaat-helpers mogen zich melden! Die nemen best rechtstreeks contact met Jurgen Verreyt, coördinator van die avond, 014-32 37 85, 0497-70 63 08 of jurgen.verreyt@telenet.be

Meer info: Jan Mallants

Spaghettiaavond Geel - W'hei Zaterdag 20 maart

Zaterdag 20 maart kan je **vanaf 17 uur** terecht in het ontmoetingscentrum van Winkelomheide (Kemeldijk, naast de kerk). Dit maal is het de afdeling Geel-Meerhout die voor de eerste keer zo'n eetfestijn organiseert ten voordele van de natuur in de regio. En we willen alle leden van de afdeling oproepen om, eventueel met burens of vrienden, naar deze gezellige smulpartij te komen.

De vleeseters krijgen een speciale **spaghetti à la Galloway** geserveerd met vlees van hormonen- en dioxinevrije Schotse runderen uit de gebieden van Natuurpunt. Voor **vegetariërs** is een apart sausje voorzien. De prijs bedraagt 7 euro per persoon, een kinderportie kost 4 euro.

Om alles in goede banen te kunnen leiden, zouden we het erg op prijs stellen indien de liefhebbers op voorhand **inschrijven** bij marc.verachtert@skynet.be 014-58 39 71 of jurgen.verreyt@telenet.be. Dat mag in extremis tot vrijdagavond 19 maart of zelfs nog die zaterdag zelf, maar het is uiteraard veel handiger als je vroeger een belletje geeft.

Ook kandidaat-helpers mogen zich melden! Die nemen best rechtstreeks contact met Jurgen Verreyt, coördinator van die avond, 014-32 37 85, 0497-70 63 08 of jurgen.verreyt@telenet.be of Marc Verachtert, 014-58 39 71, marc.verachtert@skynet.be

Meer info: Marc Verachtert

Uitnodiging Algemene Vergaderingen

AFDELING GEEL-MEERHOUT

Wij nodigen alle leden van de afdeling uit om mee te komen vergaderen op woensdag 20 januari 2010 om 19.30 uur in het Ontmoetingscentrum van Winkelomheide, Kemeldijk in Geel (naast de kerk). Wij blikken met een verslag terug op het jaar 2009 en bekijken samen onze plannen voor 2010. Jullie ideeën vinden wij heel belangrijk!

En natuurlijk moet er ook weer een nieuw bestuur gekozen worden. Het onderstaande bestuur is ontslagnemend en kandidaturen worden verwacht voor 16 januari 2010 bij de secretaris, Louis Pals, Anemoonstraat 5, Geel, palsghoos@skynet.be.

- Voorzitter: Marc Verachtert
- Secretaris: Louis Pals
- Penningmeester: Frans Emmerechts
- Coördinator (*) natuurstudie: Jeannine Simonis
- Coördinator educatie: Marc Verachtert
- Coördinator beheer reservaten: Jan Dirkx
- Coördinator beleid: Louis Pals

() coördinatoren zijn eveneens stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van Natuurpunt (op 27/3/2010).*

Er volgt dan een geheime stemming (bij meerdere kandidaturen voor één functie). Maar ook voor andere ondersteunende taken, kan het bestuur je hulp goed gebruiken. Laat van je horen!

Tot slot geven Jan Mangelschots en Frans Emmerechts ons weer een boeiend beeldverslag van 2009 bij een drankje en een hapje.

Tot dan!

Marc Verachtert - Voorzitter afdeling Geel-Meerhout

AFDELING NETEBRONNEN

De Algemene Vergadering van elke Natuurpunt-afdeling is een jaarlijks terugkerend, verplicht nummer. Afdeling Netebronnen (Balen, Dessel en Mol) organiseert deze vergadering voor al haar leden op zaterdag 6 februari om 14 uur in Ecocentrum 'De Goren' te Mol-Rauw.

Dit jaar gooien we het over een heel andere boeg en zullen we het officieel verplicht gedeelte tot een minimum beperken en het accent leggen op een "lekkere" en "gezellige" samenkomst.

Om twee uur trekken we onze laarzen aan en vertrekken voor een verkennende wandeling door ons natuurgebied het Buitengoor om o.a. de werkzaamheden voor de aanleg van ons spiksplinternieuw knuppelpad (+/- 400 m) te bezoeken. Deze wandeling is zeker nog niet de officiële opening van het knuppelpad. Die gaat door op 23 mei. Noteer dit maar al zeker in je agenda.

Alle deelnemers kunnen na de wandeling genieten van een ongelooflijke, dikke "ontbijtsoep": de wereldberoemde "Marianne-soep". Terwijl we onze soep opsnoepen, stellen we het voorbije jaar voor met een foto- en filmvoorstelling, ontrollen we onze plannen voor de toekomst, verkiezen we het nieuwe bestuur, enz. Nadien is er nog voldoende tijd voor een gezellige babbel met de andere natuurliefhebbers.

Mensen die zich kandidaat wensen te stellen als toekomstig bestuurslid voor de volgende jaren kunnen dit kenbaar maken aan Jan Dirkx 014-586464, 0479-426874, j.dirkx@telenet.be. Wij rekenen op jou!

AFDELING HAM

Afdeling Ham nodigt haar leden uit op de Algemene Vergadering die doorgaat op zondag **21 februari 2010 om 14 uur in de Celtic Art Gallery** (Genebosstraat 4, Ham). De leden van afdeling Ham krijgen ook nog een persoonlijke uitnodiging met het volledige programma voor die namiddag thuis bezorgd.

Meer info krijg je bij Frans Hoes, tel. 0472-57 75 15 of e-mail: Frans.hoes2@telenet.be

Busuitstap Zeeland – zondag 7 februari

Begin februari als het goed wintert, dan is het hoogseizoen voor de vogelkijkers en trekt afdeling Netebronnen traditiegetrouw naar het Nederlandse Deltagebied. Dit jaar in samenwerking met afdeling Turnhoutse Kempen. Naast het Waddengebied is dit één van de belangrijkste West-Europese overwinteringsplaatsen voor duizenden vogels.

We bezoeken de verschillende eilanden van Zuid-Beveland tot Goeree-Overflakkee waar zeker weer alle soorten wilde ganzen, eenden en allerlei steltlopers waar te nemen zijn. We maken zeker ook een flinke wandeling in dit bijzondere landschap, een mooie gelegenheid om kennis te maken met de verschillende landschappen. Er zal ook extra aandacht besteed worden aan de minder ingewijde vogelkenners, zodat ook zij de aanwezige watervogels leren kennen. Steeds is men verwonderd welke rijkdom men hier te zien krijgt.

Wandelschoenen, verrekijker en/of telescoop en knapzak meebrengen. Tijdens de middag gaan we proberen om ons eten te veroveren met een lekkere soep (dus enkele Eurokes extra meebrengen).

Leiding: Paul Prinsen, tel. 014-43 73 63

Afspraak: om 6.45 uur aan het gemeentehuis van Oud-Turnhout.

De prijs bedraagt 12 euro, JNM-ers en kinderen betalen 9 euro, niet-leden 15 euro. Overschrijving voor 30 januari op rek.nr. 001-1785968-80 op naam van Natuurpunt Turnhoutse Kempen, Kanaaldijk 1, 2380 Ravels. Mogen wij ook vragen om eerst Gilbert Loos telefonisch te verwittigen na 18 uur op tel. 014-41 21 16.

Natuurvierdaagse Afdeling Netebronnen

13 tot 16 mei 2010

KAISERSTUHL EN DE ZUIDELIJKE OBERRHEINGRABEN – DUITSLAND

Onze 19de vierdaagse voert ons in 2010 weer naar Duitsland, maar nu zoeken we het veel zuidelijker tegen het Zwarte Woud aan. Hier kunnen we dus kennis maken met een heel andere flora en fauna, weer onder begeleiding van een deskundige plaatselijke gids.

We zullen verblijven in een gezellig hotelletje in Vogtsburg-Oberrotweil op basis van halfpension. Richtprijs: 335€ per persoon (bus inbegrepen).

De plaatsen zijn ditmaal beperkt tot 28 personen, dus als je er zeker bij wil zijn, stort dan zo vlug mogelijk 110 € per persoon op rek.nr. 001-1577791-65 van NP-Netebronnen met vermelding "vierdaagse 2010 – Kaiserstuhl". Aarzel niet, NU doen!

Ons (voorlopige) programma in een notendop :

- DO 14/05: Tegen de middag aankomst in ons hotel.
Excursie met doelsoorten Hop en Bijeneter
Avond: digivoordracht over de fauna en flora van de Kaiserstuhl
- VR 15/05: Excursie richting Freiburg: op zoek naar Alpengierzwaluw,
Orpheusspotvogel, Cirlgors en Grauwe Gors in het Markgräferland.
Avondexcursie richting Elzas (Frankrijk): op zoek naar Griel en ...
- ZA 16/05: Op en rond de Kaiserstuhl: aandacht voor de bijzondere flora (orchideeën),
insecten (voor de Bidsprinkhaan is het nog te vroeg!), amfibieën en reptielen
(o.a. Smaragdhagedis) en natuurlijk ook vogels (Bijeneter, Draaihals, ...)
- ZO 17/05 : Terugkeer naar België met excursie in de vallei van de Bocq (Purnode)
Deze oude spoorlijn met verlaten steengroeven staat bekend voor zijn
reptielen en amfibieën (Gladde- en Ringslang, div. hagedissen en padden)
Ook vlinders en andere insecten zijn daar nog sterk vertegenwoordigd.
Afsluiter op een terras in Purnode in de schaduw van de brouwerij 'du Bocq'.

Meer info: secretaris Natuurpunt-Netebronnen Jef Sas, tel. 014-31 26 57 of via mail jef.sas@euphonynet.be.

Verslag evenement Wilders - 5 juli 2009

De dagen voordien was het snikheet. Er hangt een erg zomerse lucht als ik om 7 uur 's ochtends richting Winkelomheide rijd. Het ziet er naar uit dat het voorspelde onweer nog niet voor deze voormiddag is. Bij mijn aankomst in de zaal ben ik blij verrast zoveel enthousiastelingen aan het werk te zien. Als nieuwkomer in het bestuur van Natuurpunt Geel-Meerhout, vind ik het nog steeds indrukwekkend om zo veel vrijwilligers op de been te zien.

Het jaarlijkse evenement van Natuurpunt Geel-Meerhout gaat dit jaar door op een nieuwe locatie: het prachtige ontmoetingscentrum in het dorpscentrum van Winkelomheide. Voor de wandeling heeft dit tot gevolg dat er even door de straten moet gewandeld worden voor we in de volle natuur zitten. Toch blijkt dat geen belemmering om er een prachtige natuurwandeling van te maken.

De wandeling leidt ons door het natuurreservaat Malesbroek in Wilders. We wandelen een vijftal kilometer gedurende een tweetal uren. We trekken door bossen, komen langs natuurlijke heidebegroeiingen en door hooilanden. We belanden in een oude turfput die nu een trilveen is en in graslanden met rietkragen. We houden even halt bij een vijver waar Jeannine Simonis de groepen opwacht met heel wat diertjes die ze in de voorgaande dagen in de vijver heeft kunnen vangen. De terugweg gaat via de Grote Nete en een stuk grond van Natuurpunt waarop momenteel drie zwarte Angus Aberdeen runderen grazen van één van de plaatselijke boeren.

De eerste wandelaars zijn al weg als ik toekom. Luc Vandenberg nam 18 mensen op sleeptouw en Gaston Dams nam een groep van 19 mensen mee. Ze vertrokken al om halfzeven. Zij kunnen alvast genieten van het mooie ochtendgloren.

In de zaal zijn we nu druk bezig om alles klaar te zetten voor het ontbijt. Het grootste deel van de dag zal ik aan de kassa zitten. Ik help eerst nog bij het klaarzetten van de tafels en het ophangen van de prijslijsten. Verder ziet de zaal er met gedekte tafels al snel mooi uit. Gelukkig kunnen we met dit zonnige weer ook enkele tafels buiten dekken.

Er stroomt plots heel wat volk binnen voor de wandeling die om 8 uur vertrekt. Het zijn 22 natuurvrienden die met Denis Mertens en Jo Dockx op stap gaan. Ook zij kunnen genieten van een mooie zomerochtend.

De geur van spek en eieren vult de zaal als we de eerste mensen voor het ontbijt al mogen verwelkomen. Gelukkig is Rita er om me aan de kassa bij te staan. De wandelaars praten honderduit over de vele Eikenpages die ze gezien hebben.

Ook over een IJsvogel hoor ik enkelen enthousiast bezig. Volgens Gaston was het een erg positief ingesteld publiek uit eigen streek waarvan hij zelfs enkele gidsen in spe kon motiveren. Luc vertelt dat er tijdens zijn wandeling een vroedvrouw werd weggeroepen voor een bevalling. Hij vindt het ook de moeite om te vermelden dat ze twee Wespvlinders hebben gezien in copulerende houding.

Even later gun ik mezelf ook een heerlijk ontbijt met spek, eieren, 4 verschillende soorten brood, allerhande soorten beleg en een glaasje fruitsap. Niet te versmaden!

Om 10 uur vertrekken ondertussen de volgende wandelaars al met Marianne en Paul. Het zijn er meer dan dertig. De waarnemingen van de groep van 8 uur zijn weerom de moeite: ze zagen de rups van een Koninginnepage, een koppel Scholeksters, een groot aantal padden van slechts een centimetertje groot, een Hoornaar (dit is onze grootste inheemse wespensoort van wel 3 cm lang) die gevangen zat in een spinnenweb en een ietwat onwennige Buizerd. Vermoedelijk was dit het exemplaar dat hier twee dagen eerder, na een noodzakelijke verzorgingsperiode, door Jeannine weer werd vrijgelaten in de natuur.

Even na de middag zijn alle wandelaars van de ochtend binnen. Aan de kassa word ik vereerd met het gezelschap en de hulp van Denis die me ondertussen over zijn ervaring met de groep van 8 uur vertelt. Hij legt de nadruk op het feit dat het belangrijk is om als gids ook eens te kijken vanuit het perspectief van de kinderen. Zij hebben een heel andere kijk op de natuur, alleen al omdat ze kleiner zijn van gestalte. De kinderen in zijn groep vonden vooral het wandelen op het zachte trilveen een hele leuke ervaring. Ook Denis mocht genieten van een erg aandachtig en geïnteresseerd publiek.

Het ontbijt heeft intussen plaats gemaakt voor pannenkoeken (met heerlijke Gageleer verwerkt in het deeg!) en warme broodjes. Om 13.30 uur trekken onze kersverse natuurgidsen Elsbeth Waayer en Lut De Saedeleer met 28 wandelaars op pad.

Gaston Dams begeleidt om 14 uur voor de tweede keer die dag een wandeling. Hij neemt de iets grotere groep van ongeveer 40 mensen mee die het fijn vinden om samen met Pol Goossens en zijn hond Wap te wandelen. Ook Luc Vandevijver neemt als pas afgestudeerd natuurgids een groep van een kleine 20 wandelaars op sleeptouw. Zij vertrekken om 14.30 uur.

Het is heel knap dat er al drie natuurgidsen van de nieuwe lichting een wandeling op zich genomen hebben. Ik heb na afloop een gesprekje met hen over hun ervaringen nu ze voor de eerste keer écht natuurgids zijn geweest. Er klinken gelukkig alleen maar positieve geluiden.

In de loop van de namiddag is het erg warm geworden. De mensen komen puffend terug van de wandeling. Afkoeling is er pas voor de laatste groep wandelaars van 12 mensen die om 15.30 uur met Luc De Groof vertrekken. Zij arriveren kletsnat terug in de zaal. Het onweer is er dus toch gekomen, maar gelukkig pas helemaal op het einde van deze prachtige wandeldag.

Wat rest is nog wat bijbabbelen en genieten van al het lekkers in ons café-restaurant.

Leen Geeraerts